

Agder Statsadvokatembeter
Serviceboks 504
4605 KRISTIANSAND S

Stavanger
Vår ref: 23698
Deres ref:
Ansvarlig advokat: Arvid Sjødin

VIGGO KRISTIANSSEN - NYE OPPLYSNING ER I GJENÅPNINGSSAKEN

(1)

Det er nå kommet en ny sakkyndig rapport i saken, som ytterligere bekrefter den usikkerhet som er omkring domfellelsen av Viggo Kristiansen, denne gang med utgangspunkt i telebevisene. Slik disse bevisene foreligger og med dagens kunnskap om dekningsproblematikk og mobilteknologi, er dette i praksis et **utelukkelsesbevis** for at Viggo Kristiansen kan ha vært på åstedet under tiden for de grufulle handlingene.

I tillegg er det skrevet en rapport/vurdering om den sakkyndige utredning fra Teleplan som ble brukt under hovedforhandlingen i Agder lagmannsrett i 2002.

Jeg henvender meg direkte til Agder Statsadvokatembete under henvisning til strpl. § 304 1. ledd 3. punktum som plasserer objektivitetsplikten til påtalemyndigheten. Jeg henviser også til prinsippet i strpl. § 226 3. ledd og til at første ledd tredje punktum i § 304 ble tilføyd ved lov 10. desember 2010 nr. 76, som ledd i oppfølgingen av NOU 2007: 7 Fritz Moen og norsk strafferettspleie, se Prop. 141 L (2009-2010) s. 90 flg. og s. 139.

Dette viser at bestemmelsen også er gjeldende *etter* dom i det plikten for påtalemyndigheten fortsatt gjelder.

(2)

Ved sist gjenopptakelsesbegjæring ble det vist til det såkalte telefonbeviset som fremstår som svært tvilsomt. Det var da uten interesse for Gjenopptakelseskommisjonen. Viggo Kristiansen skal ha mottatt og sendt SMS i den periode Jan Helge Andersen hevder drapene skjedde.

Jeg anførte overfor kommisjonen at telefonbeviset viste at det ikke var dekning til åstedet fra mobilmasten EG_A1 som Viggo Kristiansens telefon var oppkoblet mot. Dette til tross for at lagmannen og aktor i retten hadde hevdet det.

STAVANGER OSLO BERGEN

Advokat Arvid Sjødin ENK

St. Olavsgt. 13, Postboks 860 Sentrum, 4004 Stavanger - Tel: 51 84 20 60 - Fax: 51 84 20 61 - Mob 90 52 44 05
Org.nr: 916 498 292MVA - Driftskonto 8475.10.31865 - Klientkonto 8475.10.32764

www.smco.no

Gjenopptakelseskommisjonen avviste at det hadde betydning.

Det er åpenbart utfra alle referater fra saken at lagretten er blitt belært om, og det er lagt til grunn at det har vært dekning fra basestasjonen EG_A1 til åstedet med mobiltelefonen.

Denne oppfatning er åpenbart feil.

Poenget er at en mobiltelefon vil koble seg opp mot den nærmeste ledige basestasjon. I dette tilfellet var det seks basestasjoner som teoretisk kunne nådd åstedet. **Ingen** av disse basestasjoner som dekker Baneheia har Viggo Kristiansens sin mobiltelefon koblet seg opp mot. Den har i stedet vært hele tiden koblet opp mot EG_A1 som står utenfor hans hjem, der hans mor hevdet han var denne tiden hvor drapene skjedde.

For ytterligere å dokumentere og forklare hvor feil retten har vurdert telebevisene i to rettsomganger, har vi fått utarbeidet en sakkyndig rapport av sivilingeniør Halvard Sivertsen. Han er tidligere Telenor-ansatt og har meget relevant og god forståelse for temaet.

Rapporten følger **vedlagt**.

Sivertsen har også foretatt en vurdering av de metoder og konklusjoner som Teleplan i sin tid gjorde, og som har hatt betydning for de alvorlige feil som så er plantet inn i saken.

Denne rapport følger også **vedlagt**.

(3)

Utover det som er nevnt over og i de vedlagte rapporter, er det flere tunge grunner for gjenåpning og ny prøving av saken. Jeg skal kort anføre hvilke momenter som er fremtredende:

- a) Det ble foretatt en gjerningsmannsprofil-studie av Kripos. Det er forskjellige konklusjoner som i ettertid ikke er gjeldende, men en er: De konkluderte med at det kun var en gjerningsmann, dette fordi begge jentene var drept med kniv på en måte som ikke lot seg kopiere. Denne rapporten forsvant før saken i 2000. Det er bevis for at det skjedde bevisst. Påtalemyndigheten nektet at den eksisterte. Til tross for det dukket den opp hos Kripos i 2008. Etter det var den ikke borte, men da hevdet påtalemyndigheten at rapporten var en del av et prøveprosjekt. Det hevder ikke daværende politimester Haugen som da var i Kripos. Til orientering har en fremtredende ekspert fra FBI, som har gått gjennom detaljene om dette, Gregg McCrary, opplyst at han er enig i konklusjonen.
- b) I 2000 var det kun tekniske spor i form av DNA fra Jan Helge Andersen som ledet til pågripelse. Begge ble imidlertid pågrepet. Dette skjedde til tross for at Kripos-etterforsker Asbjørn Hansen i sin bok «Menneskejeger» opplyser at da Kripos kom til Kristiansand så måtte de stanse etterforskningsledelsen i å arrestere Viggo Kristiansen og Jan Helge Andersen allerede i starten av etterforskning – dette fordi det ikke fantes bevis mot dem. Det kom ingen nye bevis mot Viggo Kristiansen fra det tidspunkt til pågripelsen.
- c) Det fremgår av dokumentene at vedkommende politiførstebetjent som avhørte Jan Helge Andersen, da han ble pågrepet, aldri spurte om han var alene om ugjerningen. Politibetjenten la selv til grunn at Jan Helge Andersen hadde hatt en person med. Jan Helge Andersen ble rådet til å fortelle at han hadde en med. Det betyr at det er vanskelig å vite hvor mye man skal legge vekt på Jan Helge Andersens forklaring. Her foreligger det en

rapport for professor Gisli Gudjonsson, som sterkt frarår å legge vekt på Andersens forklaringer, også av denne grunn, men også ut fra opplysninger fra hans psykiske fungering på dette tidspunkt.

- d) Retten synes å ha hatt en besynderlig bevisvurdering når det legges til grunn at Jan Helge Andersen begikk handlinger og fryktet for sitt liv og gjorde fordi han var redd Viggo. Det viser seg at de allikevel holdt kontakten etter Jan Helge Andersen hadde drept de to barna. De var sammen daglig og reiste også på Danmarks-tur like etter.
- e) Til tross for at det ikke var andre bevis mot Viggo Kristiansen enn Jan Helge Andersens forklaring, ble Viggo Kristiansen fremstilt for forlenget fengsling i oktober. Det skyldtes at politiet på pressekonferanse og i fengslingsmøte – uten noen form for dokumentasjon – hevdet at det var funnet DNA fra sæd som knyttet Viggo Kristiansen til åsted og handling. Denne DNA har aldri eksistert. Det startet imidlertid den massesuggesjon og hat som påvirket vurdering av Viggo Kristiansen da og helt frem til nåtiden.
- f) Viggo Kristiansen nektet da å gi forklaring fordi han forstod politiet ikke snakket sant. Han hadde ikke vært på åstedet, hvordan kunne politiet da hevde at han hadde satt fra seg DNA? Den som reagerte på de uriktige DNA opplysningene, det var Jan Helge Andersen som i følge politidokumentene da plutselig ville endre sin forklaring. Han opplyste at det ikke var riktig som han tidligere hadde hevdet at han ikke hadde berørt jentene. Han hevdet nå at han, under angivelige trusler av Viggo, hadde tatt ned sin bukse og uten ereksjon lagt seg opp på den yngste jenta.
- g) Like før hovedforhandlingen i 2001 fremla RMI ny DNA. Kristiansand byrett og Agder lagmannsrett la etter det til grunn at det var to gjerningsmenn på stedet, det såkalte Allel 10 i prøve C25. Prøven viste en DNA blanding forenlig med 54,6 % av den norske befolkning, inklusiv Viggo Kristiansen. Senere har det vist seg at dette er DNA i så små mengder at det er i strid med europeisk forordning å legge dem frem for retten. I 2010 ble DNA undersøkt på nytt med moderne DNA-teknologi. Britiske og norsk uavhengig ekspert la til grunn at DNA fra 2000 var en forurensning og dermed ikke skulle vært fremlagt.
- h) Jan Helge Andersen hadde, i følge nedtegninger i aviser og avhør, hevdet at han ikke forgrep seg overhode mot barna. Han hevdet å sitte på en stein med ryggen til, mens Viggo Kristiansen voldtok. Han sa i avhør og i retten at han ikke hadde ereksjon. Han beskrev i detalj hvordan Viggo Kristiansen voldtok den yngste av jentene. Ved ny DNA undersøkelse i 2010 er det kun Jan Helge Andersen sin DNA fra sæd som finnes på den yngste jenta.
- i) Overingeniør Bente Mevåg har opplyst til retten, både i byretten og lagmannsretten, at resultatene om funn av DNA som stemte med 56,2 % av landets befolkning var sikker. Det hevder de ikke de som tok analysene, Det spanske DNA laboratoriet i Compostella. De ble konfrontert med dette av DNA Ekspert Susan Pope fra FSS i London og hevdet de aldri hadde gitt uttrykk for at det var sikkert.
- j) Under hovedforhandlingen ble aldri Jan Helge Andersen konfrontert med sitt «knivavhør». Politiet og påtalemyndigheten må imidlertid ha vært kjent med det. Her beskriver Jan Helge Andersen at da han av Viggo ble presset til å drepe, så brukte han kniven til å lage et snitt i halspulsåren. Han hevder han hadde lært denne metoden, visste hvor den

kom fra, hvor den tidligere var brukt. Som kjent la Kripos-gruppen til grunn i gjerningsmannsprofilrapporten at det var en gjerningsmann, fordi knivbruken ikke lot seg kopiere. Jan Helge sier i avhøret at han aldri har diskutert denne knivbruken med Viggo som dermed var og er helt ukjent med metoden. Journalister som fulgte saken i 2002 har aldri hørt om dette avhøret, det har heller ikke Viggo Kristiansen.

- k) Den ene av jentene har to stikk. Et i halspulsåren og et i brystet. Her beskriver Jan Helge Andersen at Viggo drepte henne med knivstikk i brystet og at blodet fosset ut. I obduksjonsrapporten er det lagt til grunn at knivstikket er skjedd etter at jenta er død fordi det ikke er blødning.
- l) Det er også mange vitner som ikke ble ført for retten. Et av vitnene er en pilot i SAS som jogget på tidspunktet i Baneheia. Han opplyste at han ca kl 1950 observerte, nær åstedet en mann og to jenter som kan stemme med signalementet. Tidspunktet stemmer med opplysninger fra Samfundets skole, i det han møtte elever derfra rundt tidspunktet han observerte. Dette vitnet står fast på sin observasjon, han er ikke ført for retten, i dag kan en konstatere at hans observasjon stemmer med bevissituasjonen i dag – uten DNA.
- m) Andre vitner, er i hvert fall fem vitner, som heller ikke ble ført for retten. Disse vitners uttalelser er grundig etterforsket i saksdokumentene. De har hørt lyder, hørt bevegelser eller har hatt dyr som har trukket mot åstedet, da de gikk forbi, i perioden kl 20.00 – 20.15. Dette samsvarer også med pilotens observasjoner, piloten som heller ikke ble ført i retten.
- n) Det vises til lagrettemedlem som ga intervju i NRK den 9. februar 2002. Han uttrykker at både han og andre var i tvil ved svaret til lagmannsretten. Det vises til Bilag 43 til begjæring av 17. juni 2011 hvor intervjuet er fremlagt og der også advokat Tore H. Pettersens anke til Høyesterett av 25. februar 202 er vedlagt.

(4)

Gjenopptakelseskommisjonen kan ha ikke forstått at temaet i en gjenopptakelsessak er hva lagretten kunne ha kommet til om de var kjent de **nye** opplysninger som er kommet til etter dommen. Hvis retten hadde fått vite at DNA-resultater, som ble lagt frem i 2000, ikke hadde bevisverdi, så ville de eksempelvis KUN hatt Jan Helge sin forklaring om at det var to personer der. Utover det finnes det ingen andre bevis eller vitneutsagn for at det var to personer på åstedet.

Jan Helge Andersen forklarte at han aldri hadde ereksjon på åstedet. Han forklarte at det var Viggo som voldtok den yngste jenta. Hvis lagretten hadde fått vite at dette er en løgn og at det eksisterte DNA fra Jan Helge også på den yngste jenta, er åpenbart at det hadde fått betydning. Denne DNA stammer forøvrig fra Jan Helges avsetning av sæd [REDACTED].

Hvis lagretten hadde vært kjent med at et vitne hadde sett ***en mann***, sammen med to piker i en sak hvor det bare var gjerningsmannen Jan Helge som hevdet de var to, må en anta at lagretten ville handle etter vitnets observasjon.

Hvis lagretten hadde vært gjort kjent med gjerningsmannsprofilen, der det hevder at det kun er en gjerningsmann, og holdt den opp mot at det ikke er spor av DNA fra gjerningsmann nr. 2 – kun fra Jan Helge Andersen, så er det antatt at lagretten ville kommet til et annet resultat.

Hvis Jan Helge Andersen under saken hadde blitt konfrontert med at han i politiavhør forklarte at det kun var han som brukte metoden med snitt i halspulsåren, så ville lagretten fått vite at det bare var han som kunne og viste om metoden.

Poenget er at det har vært omstendigheter nok til å fylle vilkåret etter strpl. § 391 1. ledd nr 3 til å gjenåpne saken, bare på DNA undersøkelsene som har vist seg å være feil for begge de som var tiltalt.

(5)

Jeg har innledningsvis vist til påtalemyndighetens objektivitetsplikt. Jeg mener at påtalemyndigheten har en plikt til å rette opp feil som den har begått – ikke bare vise kreativitet og argumentere mot, slik det tidligere er blitt gjort. Dette gjelder spesielt siden en har en gjenopptagelseskommisjon som ser som sin oppgave ikke å gjenåpne saker.

Jeg ber om en snarlig tilbakemelding. Det er mange som blør som følge av denne saken.

Med hilsen
ADVOKATSAMARBEIDET SJØDIN, MELING & CO

Arvid Sjødin
Advokat ENK